

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 587/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ], zastúpených Advokátskou kanceláriou STEHURA & partners, s. r. o., Fraňa Kráľa 2080, Čadca, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Celestín Stehura, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 358/2014 zo 14. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“, v citáciách aj „sťažovatelia 1, 2“), zastúpených Advokátskou kanceláriou STEHURA & partners, s. r. o., Fraňa Kráľa 2080, Čadca, v menej ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Celestín Stehura, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 358/2014 zo 14. októbra 2015 v konaní o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uvádzajú:

„... Rozsudkom Okresného súdu Čadca č. 14 C/70/2011 zo dňa 17. 9. 2012 bol zamietnutý náš návrh o určenie, že do dedičstva po našej matke nebohej [REDAKČIA] patrí podiel 7/96-ín a do dedičstva po otcovi nebohom [REDAKČIA] podiel 5/96-ín na nehnuteľnostiach vedených na OÚ Čadca odbor katastrálny obce [REDAKČIA] na [REDAKČIA] ako [REDAKČIA] na [REDAKČIA] ako [REDAKČIA].

OS Čadca odôvodnil rozsudok tým, že návrh rozsudku nie je zapisateľný do katastra nehnuteľnosti, keďže neupravuje vlastnícke právo odporcov, t. j. neurčuje, akou veľkosťou majetkového podielu sa podieľajú jednotliví odporcovia na uspokojení nárokov navrhovateľa a preto navrhovatelia nemajú naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c/ Osp. na vydanie rozsudku. Taktiež vraj nebol riadne označený okruh odporcov, keď ako správca nehnuteľnosti nebol označený Slovenský pozemkový fond Bratislava.

Rozsudkom Krajského súdu Žilina č. 10 Co/211/2013 zo dňa 31. 10. 2013 bol rozsudok OS Čadca potvrdený a to z toho dôvodu, že vraj síce máme vo všeobecnosti právny záujem na určovanom návrhu, avšak musíme podať taký určovací návrh, ktorý odstraňuje stav právnej neistoty medzi účastníkmi konania bez toho, aby bolo nutné vykonať ďalšie konanie.

Uznesením Najvyššieho súdu SR č. 8 Cdo/358/2014 zo dňa 14. 10. 2015 bolo naše dovolanie odmietnuté a to z toho dôvodu, že mimoriadny opravný prostriedok bol procesne neprípustný, keďže prípustnosť dovolania z § 237 a § 238 Osp. nemožno vyvodit'...

My – sťažovatelia 1, 2 sme sa obrátili na Okresný súd Čadca so svojou žalobou o určenie, že nehnuteľnosti [REDAKČIA] patria do dedičstva po našich rodičoch [REDAKČIA] a [REDAKČIA]. Vo svojej žalobe sme tvrdili, že odporcovia v rámci Registra obnovy evidencie pôdy /ROEP/ na [REDAKČIA] prepísali na LV

len spoluvlastníkov z pozemnoknižnej vložky a neuviedli aj spoluvlastníkov z pozemnoknižnej vložky. Vo vložke boli zapísaní naši právni predchodcovia a to , vydatá a , ktoré boli spoluvlastníčkami žalovaných nehnuteľností o celkovom podiele 1/8. Napriek tomu, že bolo preukázané, že my – sťažovatelia 1, 2 ako dedičia po a po sme spoluvlastníkmi žalovaných nehnuteľností, naša žaloba bola zamietnutá s odôvodnením, že návrh rozsudku nie je zapisateľný do katastra nehnuteľností, nakoľko neupravuje vlastnícke práva odporcov. Voči tomuto rozsudku OS Čadca sme my – sťažovatelia 1, 2 podali odvolanie, kde sme poukazovali na to, že rozsudok OS Čadca je nesprávny, nezrozumiteľný, nedostatočne zdôvodnený, ktorý je v rozpore s prioritami spravodlivosti, pretože my – sťažovatelia 1, 2 nemáme žiadny naliehavý právny záujem na tom, aby sme upravovali podiely odporcov, ale že je vecou odporcov, ako si vysporiadajú svoje podiely. Napriek týmto argumentom KS Žilina svojím rozsudkom rozsudok OS Čadca potvrdil v podstate z tých istých dôvodov ako OS Čadca. Obrátili sme sa preto na NS SR s riadnym dovolaním, kde sme poukázali na to, že podľa ust. § 80 písm. c/ Osp. úspešnosť nároku na určenie vlastníckeho práva je závislá na preukázaní existencie naliehavého právneho záujmu na tomto určení. Určovací návrh je prostriedkom, ktorý umožňuje domáhať sa poskytnutia ochrany právneho postavenia navrhovateľovi, pričom v konaní bolo jednoznačne preukázané, že odporcovia porušili naše právo a spôsobili nám ujmu na našom právnom postavení. Všeobecné súdy t. j. Okresný súd Čadca a Krajský súd Žilina, ako aj NS SR na toto ustanovenie neprihliadli a ich výklad ustanovenia § 80 písm. c/ Osp. je natoľko široký, že nám sťažovateľom 1, 2 nedal možnosť domôcť sa spravodlivosti a ochrániť naše vlastnícke právo k nehnuteľnostiam.

Poukazujeme na to, že my – sťažovatelia 1, 2 sme neboli účastníkmi ROEP-u, nevieme, aké sú podiely jednotlivých odporcov, pretože zápisy na listoch vlastníctva a zápisy v pozemkovej knihe sú už rozdielne a nevieme určiť, aké sú správne podiely odporcov a koľko nám teda jednotliví odporcovia zabrali z našich podielov. Túto skutočnosť nevieme určiť o to viac, že odporcovia v rámci ROEP-u nevynechali pri zapisovaní na LV len našich predchodcov, ktorí boli zapísaní v pozemkovej knihe vo vložke ale aj ďalších spoluvlastníkov, ktorí boli zapísaní vo vložke. Aj títo ľudia sa domáhajú žalobou na OS v Čadci svojich vlastníckych nárokov a toto konanie je vedené na

Okresnom súde Čadca pod číslom 10 C/85/2011. Aj z tejto skutočnosti preto my nemôžeme určovať, či napríklad odporca v 1. rade nám zabral podiel 1/10 a ďalším ukráteným vlastníkom z konania 10 C/85/2011 podiel napr. 1/20. Takýto výklad je pre nás extrémne nespravodlivý a v rozpore s ust. § 80 písm. c/ Osp.

Tvrdíme, že my – sťažovatelia 1, 2 nemáme žiadny právny záujem na tom, aby sme určovali výšku spoluvlastníckych podielov odporcov a nemáme na to od odporcov ani žiadne splnomocnenie. Všeobecné súdy vôbec nezdôvodnili, prečo by sme my – sťažovatelia mali odstraňovať stav právnej neistoty medzi odporcami a prečo po prípadnom vyhovení našej žalobe by bolo nutné konať ďalšie konanie, keď prípadný nesúlad medzi spoluvlastníckymi podielmi odporcov je možné vykonať na Okresnom úrade Čadca katastrálny odbor tzv. katastrálnym konaním.

Proti rozsudku OS Čadca a rozsudku KS Žilina sme podali na Najvyšší súd SR v Bratislave dovolanie a to v zmysle ust. § 237 písm. f/ Osp. Argumentovali sme tým, že rozsudky neboli riadne a vyčerpávajúco odôvodnené, súdy postupovali v rozpore so zákonom a týmto postupom nám – účastníkom konania odňali naše procesné práva, ktoré nám právny poriadok priznáva. Žiadali sme preto, aby rozsudok KS Žilina a rozsudok OS Čadca boli zrušené a vrátené na ďalšie konanie.

Najvyšší súd SR však naše dovolanie zamietol, pretože dospel k záveru, že mimoriadny opravný prostriedok je procesne neprípustný. Sme si vedomí toho, že samotná existencia dovolania nepoužíva právnu ochranu. Sme však toho názoru, že každé rozhodovanie súdu či už v prvostupňovom konaní, odvolacom konaní prípadne o riadnom opravnom prostriedku by sa nemalo ocitnúť mimo ústavného rámca ochrany základných práv jednotlivca. Je povinnosťou súdu interpretovať a aplikovať podmienky riadneho dovolania tak, aby sa dodržalo a zabezpečilo maximálne právo na spravodlivý proces. Uznesenie NS SR je poznamenané prílišným formalizmom a to v časti odmietajúcej naše dovolanie z dôvodu nenaplnenia dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ Osp. NS SR sa sústredil poukázať na svoju doterajšiu judikatúru v zmysle ktorej nesprávne právne posúdenie veci ešte nezakladá procesnú prípustnosť dovolania. Sme však toho názoru, že okolnosti našej veci na súde si vyžadovali v záujme spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania v zmysle ust. § 1/ Osp. starostlivejšie preskúmanie nášho tvrdeného odňatia možnosti konať pred súdom. ... Na jednej strane bolo

preukázané, že odporcovia nám – sťažovateľom odňali /odcudzili, ukradli/ naše spoluvlastnícke právo k našim žalovaným nehnuteľnostiam, pričom neboli povinní v rámci ROEP-u nič preukazovať, na strane druhej my – sťažovatelia sme povinní zisťovať aké spoluvlastnícke podiely majú odporcovia, koľko z týchto podielov odňali nám – sťažovateľom, pričom nesmieme zasiahnuť do vlastníckych práv aj ďalších spoluvlastníkov, ktorým boli spoluvlastnícke podiely odňaté a ktorí sa svojich práv domáhajú v konaní 10 C/85/2011. Postupom všeobecných súdov bolo aj porušené právo rovnosti zbrani, kde na jednej strane sú kladené extrémne nároky na nás – sťažovateľov a na druhej strane odporcovia svoje spoluvlastnícke práva získali omnoho jednoduchším postupom v rámci ROEP-u.

NS SR s poukazom na viaceré porušenia zákona mal preto rozsudok KS Žilina a OS Čadca zrušiť a vec vrátiť na nové konanie.

Tým, že NS SR odmietol naše dovolanie porušil naše právo na spravodlivý proces a súdnu ochranu nášho vlastníckeho práva.“

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a vydal tento nález:

„1./ Základné právo sťažovateľov 1, 2 na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa článku 46 odsek 1/ Ústavy SR a článku 6 odsek 1/ Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách uznesením Najvyššieho súdu SR Bratislava č. 8 Cdo/358/2014 zo dňa 14. 10. 2015 porušené bolo.

2./ Uznesenie NS SR Bratislava č. 8 Cdo/358/2014 zo dňa 14. 10. 2015 sa zrušuje.

3./ Sťažovateľom 1, 2 sa priznáva náhrada trov konania v sume 384,38 eur, ktoré je povinný NS SR Bratislava zaplatiť na účet spoločnosti AK STEHURA & partners, s. r. o., Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca do 2 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovatelia odôvodňujú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru [podobne ako z podaného dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) tým, že najvyšší súd

- obmedzil skúmanie dovolania len na splnenie podmienky prípustnosti, pričom nesprávne odôvodnil nimi namietané vady predchádzajúcich rozhodnutí – rozsudku

Okresného súdu v Čadci (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 C 70/2011-169 zo 17. septembra 2012 o zamietnutí ich návrhu na určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, ako aj rozsudku krajského súdu ako súdu odvolacieho č. k. 10 Co 211/2013-21 z 31. októbra 2013, ktorým tento súd potvrdil rozsudok okresného súdu,

- nedostatočne starostlivo preskúmaval ich tvrdenia o odňatí možnosti konať pred súdom,

v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu poznamenané prílišným formalizmom, je arbitrárne a zjavne neodôvodnené, odníma im základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a je v rozpore so zákonom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

V obsahu práv podľa čl. 46 ústavy a podľa čl. 6 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

K sťažovateľmi namietanej arbitrárnosti, formalizmu a neodôvodnenosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd poznamenáva, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

V súvislosti s námietkou sťažovateľov ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

V uznesení najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 8 Cdo 358/2014 zo 14. októbra 2015, ktorým tento súd odmietol dovolanie sťažovateľov, sa uvádza:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) spĺňajúca podmienka povinného zastúpenia (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O. s. p.)...

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné osobitne zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj

so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O. s. p.). ...

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa...

Dovolatelia zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom v dovolaní (advokátom) síce označili dovolací dôvod v zmysle § 237 písm. f/, v dovolaní však výslovne uplatnili aj dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., keď odvolaciemu súdu vyčítajú jeho nesprávny právny záver, ktorý zaujal pri výklade ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p., pokiaľ ide o otázku existencie naliehavého právneho záujmu na podaní určovacej žaloby. K argumentom o preukázaní naliehavého právneho záujmu..., ktoré dovolutelia uvádzajú na podporu dovolacieho dôvodu spochybňujúceho vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plynie, že na dovolutel'ami uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p., ktoré tvoria obsah dovolania, i keby boli prípadne opodstatnené, dovolací súd nemôže prihliadať.

Inak je tomu, pokiaľ ide o dovolací dôvod uplatnený v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ (vada v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.). Dovolací súd vzhľadom na § 242 ods. 1 O. s. p. (ex officio) skúmal, či procesná prípustnosť dovolania nevyplýva z § 237 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak... (a/ až g/). Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania, tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto

ustanovení, rozhodujícím je výlučně zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobcov preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Žalobcovia odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. spájajú s nedostatočným odôvodnením súdnych rozhodnutí, pre nedostatok ich náležitostí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva (v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv...).

Žalobcovia v dovolaní neuvádzajú také porušenie svojich procesných práv, ktoré by bolo možné spojiť s vadou konania na ktorú dopadá ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p.

Z hľadiska komplexnosti dovolacieho prieskumu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. dovolací súd skúmal i to, či tu prípadne nie (sú) nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s potvrdzeným rozhodnutím súdu prvého stupňa...

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s potvrdzeným rozhodnutím súdu prvého stupňa) splňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., a preto ho možno považovať za riadne odôvodnené, zrozumiteľné i preskúmateľné...

Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v potvrdzujúcej časti zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 1 O. s. p. V konkrétnostiach dovolací súd poukazuje, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím obsahuje vysvetlenie dôvodu pre ktorý bola žaloba (o určenie, že veci patria do dedičstva po poručiteľoch)

zamietnutá. Tieto mali spočívať v záveroch súdov o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p. Vychádzali z toho, že určovací návrh je procesne prípustným nástrojom ochrany práva len, ak sa spornosť vzťahov medzi účastníkmi odstráni a nevyvolá iba zbytočné konanie, po ktorom musí nasledovať aj tak iné konanie. Skonštatovali, že na požadovanom určení nemôžu mať žalobcovia naliehavý právny záujem, pokiaľ určovací žalobný návrh trpí nedostatkom v označení spoluvlastníckych pomerov (jednotlivých podielov), ktoré budú výsledkom takéhoto súdneho konania. Rozhodnutia súdov dostatočne vysvetľujú nenaplnenie procesného predpokladu o naliehavom právnom záujme v prípade určovacích sporov v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p. a označujú zákonné ustanovenia, ktoré to vyžadovali. Dovolací súd zdôrazňuje, že správnosťou právnych úvah súdov riešiacich otázku (ne)existencie naliehavého právneho záujmu v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p. sa nezaoberal. Skutočnosť, že žalobcovia majú odlišný názor ako súdy, bez ďalšieho nezakladá porušenie práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Obsah dovolacích námietok smeroval i k spochybneniu právneho posúdenia veci odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (ďalej sa uvádza relevantná judikatúra najvyššieho súdu, pozn.).

Právne posúdenie veci (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších súdov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi

konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia vid' napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011, sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

3. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcov z § 238 a § 237 O. s. p. nemožno vyvodit', dospel najvyšší súd k záveru, že ich mimoriadny opravný prostriedok je procesne neprípustný. Dovolací súd preto dovolanie žalobcov odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.“

Ústavný súd hodnotil napadnuté uznesenie podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), keďže bolo prijaté do 30. júna 2016. Ústavný súd nad rámec veci poukazuje na to, že 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd zastáva názor, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 358/2014 zo 14. októbra 2015 nie je arbitrárne, keďže právne závery v ňom uvedené nie sú v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, ani zásadne nepopierajú účel a význam aplikovaných právnych predpisov Občianskeho súdneho poriadku. Napadnuté uznesenie nie je ani formalistické, naopak, dôsledne a vyčerpávajúcím spôsobom sa zaoberá jednotlivými námietkami sťažovateľov na pozadí konkrétnej procesnoprávnej úpravy. V rámci komplexného posúdenia veci najvyšší súd v dovolacom konaní podrobne preskúmal aj námietky sťažovateľov smerujúce voči odôvodneniam rozsudkov okresného súdu a krajského súdu (posúdil tieto odôvodnenia z hľadiska kritérií obsiahnutých v § 157 ods. 2 OSP) a jasne vyjadril svoj právny názor na kľúčovú otázku „*naliehavosti právneho záujmu*“ v zmysle § 80 písm. c) OSP. Podrobne (s poukazom na konštantnú judikatúru najvyššieho súdu) objasnil aj namietané „*odňatie možnosti uplatnenia procesných práv účastníkovi konania*“ v spojitosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, o ktoré v tomto prípade nemôže ísť. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom uvedeným v napadnutom

uznesení nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti tohto názoru, ani nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť názor najvyššieho súdu svojím vlastným.

Ústavný súd s odkazom na svoju stabilnú judikatúru napokon uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Inak povedané, obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie tohto práva (I. ÚS 3/97).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľov namietajúcich porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 358/2014 zo 14. októbra 2015 odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júla 2016